

Athugasemdir og svör framkvæmdaraðila við drög að tillögu að matsáætlun

ATUGASEMDIR	SVÖR FRAMKVÆMDARAÐILA
Almennar athugasemdir: „Við undirrituð lýsum okkur andvíg því að landbúnaðarjörðinni Hróðnýjarstöðum verði breytt í iðnaðarsvæði og erum algjörlega mótfallin því ráðist verði í virkjunarframkvæmdir á svæðinu. Við teljum fáheyrð að reisa eigi raforkuver svo nærri íbúabyggð og teljum að þær framkvæmdir sem ráðgert er að ráðast í muni valda okkur og nágrönnum okkar verulegum óþægindum og mikilli skerðingu á lífsgæðum. Við tökum samt fram að við erum ekki á móti virkjun vindorku á Íslandi en teljum fráleitt að skortur á landrými sé orðinn það mikill að setja þurfi niður orkuver í miðri landbúnaðarbyggð.“ „Mikið er talað um að rannsaka eigi hvaða áhrif þessar framkvæmdir muni hafa á fugla, fiska og náttúru. Hins vegar er hvergi minnst á það að rannsaka þurfi hvaða áhrif þetta muni hafa á fólk. Umræddar fyrirhugaðar framkvæmdir hafa þegar haft neikvæð áhrif á fólk í nágrenninu, valdið óróa í samfélaginu og kostað okkur tíma og peninga. Við höfum þungar áhyggjur af framtíð svæðisins og fyrirhugaðar framkvæmdir valda okkur miklum áhyggjum og hræðslu. Við krefjumst þess að áhrif slíkra stórframkvæmda á manneskur verði rannsökuð líkt og rannsaka á áhrif á fuglalíf, fiska og gróður og fái það vægi sem tilhlýðilegt er.“	Ástæða staðsetningar á vindmyllum á þessum stað er ekki vegna skorts á landrými annars staðar. Vindafar ræður miklu um staðsetningu á framkvæmdum sem þessum og er land Hróðnýjarstaða vel til þess fallið að nýta til framleiðslu á raforku með vindaflí. Fjölmargir aðrir þættir ráða því að þessi staðsetning er talin hentug eins og fram kemur í köflum 1.3 og 3.7 um staðarval og framkvæmdakosti. Tekið er undir það að vægi áhrifa á samfélag er veigamikill þáttur ekki síður en áhrif á náttúrufar og verður þessum þáttum gerð skil í frummatsskýrslu á grundvelli rannsókna.
Athugasemdir við kafla 1.3 Staðarval “Fjarlægð frá mannabústöðum Ranglega er farið með staðreyndir varðandi fjarlægð mannabústaða frá framkvæmdasvæði. Ljárkot, Vígholtsstaðir, Húsholt og aðrar sumarhúsaloðir í landi Vígholtsstaða liggja á bilinu 70 – 150 metra frá vegi nr 587 þar sem gefið er í skyn að ráðist verði í umfangsmikla vegagerð og þungaflutninga.”	Í matsáætlun er verið að vísa til fjarlægðar frá framkvæmdasvæði sjálfra vindmyllanna. Ábendingin um að einnig eigi að gefa upplýsingar um fjarlægðir frá aðkomuvegum er meðtekin. Mögulega geta orðið áhrif af völdum umferðar á framkvæmdatíma. Þau áhrif væru tímabundin og afturkræf. Þessari umfjöllun verður bætt inn í frummatsskýrslu.
Athugasemdir við kafla 2: Framkvæmdasvæði “Í upptalningu á aðliggjandi jörðum gleymist að telja upp Ljárkot sem er sú jörð sem liggur næst svæðinu. Úr skýrslunni: „Þó svo umbeðin breyting á aðalskipulagi kveði á um breytingu á þessu landssvæði í iðnaðarsvæði þá mun svæðið allt verða nýtt eftir sem áður undir landbúnað, sem beitiland fyrir sauðfé og hross.“ Má stunda landbúnað á iðnaðarsvæði? Má beita búfé á iðnaðarsvæði?“	Gert er ráð fyrir því að beita áfram búfé á svæðið. Starfsemin mun ekki hamla gegn áframhaldandi starfsemi við landbúnað á svæðinu. Mörg dæmi er til um slíka samnýtingu. Ljárkoti hefur verið bætt við upptalningu aðliggjandi jarða
Athugasemdir við kafla 3: Framkvæmdalýsing “Engin lýsing á framkvæmdum kemur fram í þessum kafla líkt og ráða mætti af heiti kaflans. Talað er um uppsetningu	Á þessi stigi er greint frá helstu framkvæmdaþáttum sem mikilvægir þykja með tilliti til umhverfisáhrifa. Eðlilegt er að

vinnubúða en ekki er getið um hvar þær vinnubúðir verða staðsettar. Ekki er þriggja fasa rafmagn á Hróðnýjarstöðum. Verða keyrðar disilrafstöðvar á framkvæmdatíma til öflunar rafmagns m.a. til vinnubúða? Talað er um flutning búnaðar að svæðinu en ekki er nefnt um hvaða vegi flutningar eigi að fara. Einnig er talað um vegagerð og að aðkomuvegir þarfnist endurbóta. Ekki kemur fram hvaða aðkomuvegir það eru né hvar efnistaka fari fram.”

Athugasemdir við kafla 3.2: Aðgengi og Flutningur

“Getið er um tvær mögulegar flutningsleiðir. Önnur um veg 587 sem liggur örfáa metra frá íbúðarhúsum undirritaðra, hin leiðin er ekki skilgreind, þ.e. ekki tekið fram um hvaða veg flutningar færu. Erfitt er að gera sé ljóst hvaða veg gæti verið átt við sem væri 2 – 3 km langur frá löndunarstað í Hvammsfirði (ekki heldur tekið fram hvar sá löndunarstaður er). Við gerum auk þess alvarlegar athugasemdir við flutning á vindmyllum, vélbúnaði, rafbúnaði og öðru þessu tengdu sjóleiðina um friðlýst svæði Hvammsfjarðar.”

nákvæmar upplýsingar liggi ekki fyrir á þessu stigi, en þó nægar til að hægt sé að átta sig á því hvaða upplýsingar þurfi að liggja fyrir þegar kemur að sjálfu umhverfismatinu. Hönnun og rannsóknir standa yfir og til skoðunar er þörf á því að leggja þriggja fasa rafmagn að Hróðnýjarstöðum. Greint verður frá þessum þáttum í frummatsskýrslu, þ.m.t. þeim þáttum sem spurt er um hér. Sjá einnig upplýsingar um aðgengi í drögum að tillögu að matsáætlun.

Þessar athugasemdir eru meðteknar. Nánar verður greint frá þessum þáttum í frummatsskýrslu. Með því að nefna m.a. sjóleið er verið að reifa þá möguleika sem til greina gæti komið en yfir stendur frekari skoðun á þessum möguleikum og verður greint frá þeim í frummatsskýrslu.

Athugasemdir við kafla 3.5: Tenging við flutningsnet raforku
“Hvaða olíu er verið að ræða um hér? Verða olíuflutningar þarna frameftir?”

Ef spennir verður staðsettur í tengivirki er í honum olía, líkt og öðrum spennum. Öryggisráðstafanir sem verið er að lýsa í kaflanum eru hefðbundnar ráðstafanir vegna slíks búnaðar.

Athugasemdir við kafla 3.8: Núllkostur

“Á engan hátt er hægt að tengja virkunarframkvæmdir við sauðfjárrækt. Þessi kafla þar sem gefið er í skyn að þessar fyrirhugðu framkvæmdir muni styrkja fjárhagsstöðu sauðfjárbænda á svæðinu er hreinlega út í hött og óskast fjarlægðar.”

Verið er að vísa til þess að aukin fjölbreytni í atvinnu geti treyst undirstöðir atvinnulífs á svæðinu og aukið við leiðir til innkomu fyrir bændur. Fjallað verður nánar um þennan þátt í frummatsskýrslu. Engin rök fylgja þessari athugasemd til að styðja það að hún standi ekki áfram, en krafa er í lögum um mat á umhverfisáhrifum að fjallað sé um valkosti, þ.m.t. núllkost.

Athugasemdir við kafla 4.1.1: Hljóðvist

“Vísuð er í erlend tilmæli um fjarlægð vindmylla frá byggð. Er hér talað um vindmyllur sem væntanlega eru stakar vindmyllur en ekki heil raforkuver eins og í tilfelli Hróðnýjarstaða. Gerð er athugasemd við að minna sé gert úr því að gera þurfi athuganir á hljóðvist við Ljárkot því þar sé ekki um hýbýli að ræða. Framtíðaráform eigenda Ljárkots eru að þar risi einmitt hýbýli enda hljóðar skipulag jarðarinnar uppá það.”

Leiðbeiningar eru til víða erlendis frá er lúta að vindmyllugörðum eins og þeim sem hér eru til umfjöllunar. Fjallað verður um öll svæði sem hugsanlega geta orðið fyrir áhrifum af völdum hávaða og spágildi um hljóðstig borin saman við reglugerðarmörk. Áhersla er lögð á að skoða þetta fyrir öll aðliggjandi svæði.

Athugasemdir við kafla 4.1.3. Ferðaþjónusta og útivist

“Gerð er athugasemd við að lítið sé gert úr ferðamennsku og útivist á svæðinu. Sjá skilgreiningu á nýtingu lands í Ljárkoti og skipulagðar frístundahúsaloðir í landi Vígholtsstaða. Orðalagið „vart hægt að tala um“gerir lítið úr þeim tíma, fjármunum og vinnu sem liggur að baki þeirri uppbyggingu sem í gangi er.”

Ábending um orðalag er tekin til greina og orðalagi hefur verið breytt, en athugasemdin kallar ekki á breytingu á áherslum um umfjöllun um áhrif á ferðamennsku að öðru leyti.

Athugasemdir við kafla 4.1.6 Lífríki

“Gerð er athugasemd við hversu lítið er gert úr áhrifum á lífríkið á framkvæmdatíma. Nú gengur sauðfé frá fjölda bæja í Laxárdal á landi Ljárskóga ásamt landi Hróðnýjarstaða. Bændur sem hafa upprekstur á Ljárskóga eiga mikið undir að þeirra sauðfé haldi ímynd hreinleika sauðkindarinnar. Þekkt er að sauðfé má ekki koma stressað til sláturhúss. Fullyrðingin „á starfstíma er það helst fuglar sem gætu orðið fyrir áhrifum“ er því röng”

Fjallað verður um áhrif á framkvæmda og rekstartíma. Ekki eru taldir líkur á því að framkvæmdir muni valda verulegum áhrifum á sauðfé.

Athugasemdir við kafla 4.2.1 Fiskar

“Gerð er athugasemd við það sem ritað er um áhrif vindorkugarðs á fiska. „Rannsóknir á áhrifum vindorkugarða á fiska hafa helst verið gerðar í tengslum við vindmyllur í sjó“. Silungur í Slýjuvatni, Lambhagavatni, Neðstavatni og Ljárdvatni (Ljárdvatn í landi Gillastaða) er staðbundinn Urriði og Bleikja. Mikil umhverfisáhrif verða við framkvæmdir vindorkugarðsins s.s veglagningu, stöpla ofl. Allt þetta hefur áhrif á vatnsstöðu allra þessara fiskivatna ásamt Ljár sem rennur m.a. úr Ljárdvatni. Vatnsstaða neðri hluta Fáskrúð verður einnig fyrir áhrifum vegna framkvæmda.”

Við frekari rannsóknir og hönnun verður einmitt lögð áhersla á að komast hjá því að valda beinum áhrifum á votlendi, tjarnir og vötn.

Athugasemdir við kafla 5 Skipulagsáætlanir

Vitnað er í landsskipulagsstefnu og fullyrt að *“Storm I virðist því vera í góðu samræmi við Landsskipulagsstefnu”*. Við mótmælum þessu á eftirfarandi forsendum:

- Eitt af leiðarljósum gildandi landsskipulagsstefnu er: *“Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að lífsgæðum fólks.”* Ljóst er að fyrirhugaðar framkvæmdir munu hafa í för með sér verulega skert lífsgæði fyrir nágretta.
- Yfirskrift kaflans um skipulag í dreifbýli er: *“Skipulag í dreifbýli gefi kost á fjölbreyttri nýtingu lands, svo sem til ræktunar, ferðapjónustu og útivistar, í sátt við náttúru og landslag”*
- Yfirskrift kafla 2.2 Umhverfis- og menningargæði: *“Skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi”*

Fjallað verður nánar um samræmi framkvæmdarinnar við landsskipulagsstefnu og svæðisskipulag í frummatsskýrslu. Lögð er áhersla á að staðsetja framkvæmdir með þeim hætti að áhrif af þeirra völdum verði sem minnstar. Ávinningur af því að beisla hreina orku á svæðinu mun jafnframt auka við fjölbreytni í nýtingu lands og dæmi eru um að slík nýting hafi farið vel með annarri nýtingu á landi sem og vernd þess eða ferðamennsku. Um þetta verður fjallað nánar í frummatsskýrslu. Umhverfis- og skipulagsnefnd óskaði eftir viðbótar gögnum um framkvæmdina sem unnin verða áfram og skilað síðar í undirbúningsfasa.

Athugasemd um svæðisskipulag er meðtekin og verður orðalag gert nákvæmara í tillögu að matsáætlun.

Vitnað er í Svæðisskipulag Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar 2018 – 2030 og þá svæðisskipulagsstefnu sem þar er sett fram. Sagt er „Ekki er að sjá að Storm I sé í ósamræmi við skipulagsstefnuna“. Við vekjum athygli á að þar sem ekki er fjallað um orkumál í skipulagsstefnunni þá er allt eins hægt að tala um að ekki sé að sjá að Storm I sé í samræmi við skipulagsstefnuna.

Vilja- og samstarfsyfirlýsing sú sem vitnað er til í þessum kafla var undirrituð þrátt fyrir athugasemdir umhverfis- og skipulagsnefndar og má ætla að ekki hafi verið sátt um hana.

Athugasemdir við kafla 6: Kynning, álitsumleitan og samráð um gerð frummatsskýrslu.

“Fullyrðing um að almennt hafi verkefnið mætt jákvæðum viðbrögðum hjá íbúum sveitarfélagsins á íbúafundi þann 31.janúar 2018 er ekki rétt. Óskað er eftir að þessi fullyrðing verði fjarlægð úr skýrslunni þar sem hún er röng. Engin jákvæð viðbrögð komu fram á þessum íbúafundi, en aftur á móti kom fram mikið af neikvæðum viðbrögðum. Það mætti gjarnan geta þeirra viðbragða í þessu skjali í stað þess að fullyrða hið gagnstæða.”

Íbúafundurinn sem haldinn var 31.1.2018 var afar vel sóttur. Ummæli um jákvæð viðbrögð byggja á samtölum sem fulltrúar framkvæmdaraðila áttu við fundargesti að fundi loknum